

وزارت دادگستری- معاونت حقوقی رییس جمهور

سازمان اداری و استخدامی کشور- سازمان برنامه و بودجه کشور

هیئت وزیران در جلسه ۳/۵/۱۴۰۳ به پیشنهاد معاونت حقوقی رئیس جمهور (با همکاری سازمان های اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه کشور و وزارت دادگستری) و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند (ت) ماده (۱۱۶) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳، دستورالعمل فوق العاده سمت (پست) تخصصی حقوقی و یا حمایت قضایی و مشوقها را به شرح زیر تصویب کرد:

دستورالعمل فوق العاده پست تخصصی حقوقی

{ایجاد یک آئتم در احکام کارکنان با عنوان "فوق العاده سمت (پست) تخصصی حقوقی"}

ماده ۱- فوق العاده سمت (پست) مشاغل تخصصی حقوقی در پنج سطح به شرح جدول زیر تعیین می شود.

سطوح پست (سمت) مشاغل حقوقی	میزان فوق العاده
کارشناسی	5500 امتیاز
رئیس اداره و همتراز	6500 امتیاز
معاون مدیر کل و همتراز	7500 امتیاز
مدیر کل و همتراز	8500 امتیاز
معاون وزیر و رئیس مرکز و همتران آنها	9500 امتیاز

تبصره ۱- معادل ریالی این فوق العاده برای مشمولین قانون کار و قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت - مصوب ۱۳۷۰- پرداخت خواهد شد. تعیین مبالغ فوق العاده فوق الذکر از حاصل ضرب امتیازات مذکور در ضریب ریالی کارکنان مشمول موضوع تبصره ماده (۶۴) قانون مدیریت خدمات کشوری خواهد بود.

معادل ریالی در سال 1403 با تاثیر در فوق العاده ویژه	میزان فوق العاده +فوق العاده ویژه پنجاه درصد	میزان فوق العاده (ریال با ضریب 1403معادل 4829)	میزان فوق العاده (امتیاز)	محاسبات ترکیبی سطوح پست (سمت) مشاغل حقوقی
39.839.250	$82 = 1.5 * 5500$ 50	26.559.500	5500 امتیاز	کارشناسی {شامل کارشناس و کارشناس مسنول}
47.082.750	$97 = 1.5 * 6500$ 50	31.388.500	6500 امتیاز	رئیس اداره و همتراز
54.326.250	$112 = 1.5 * 7500$ 50	36.217.500	7500 امتیاز	معاون مدیر کل و همتراز
61.569.750	$12 = 1.5 * 8500$ 750	41.046.500	8500 امتیاز	مدیر کل و همتراز
68.813.250	$14 = 1.5 * 9500$ 250	45.875.500	9500 امتیاز	معاون وزیر و رئیس مرکز و همتران آنها

{تاثیر آئتم "فوق العاده سمت (پست) تخصصی حقوقی" بر فوق العاده ویژه احکام و مشمول کسور بازنشستگی و پاداش پایان خدمت} بند (10) ماده (68) قانون مدیریت خدمات کشوری - فوق العاده ویژه در موارد خاص با توجه به عواملی از قبیل بازار کار داخلی و بین المللی، ریسک پذیری، تأثیر اقتصادی فعالیتها در درآمد ملی، انجام فعالیت و وظایف تخصصی و سنادی و تحقیقاتی و حساسیت کار با پیشنهاد سازمان و تصویب هیأت وزیران امتیاز ویژه ای برای حداکثر (25%) از مشاغل، در برخی از دستگاههای اجرایی تا (50%) سقف امتیاز حقوق ثابت و فوق العاده های مستمر مذکور در این فصل در نظر گرفته خواهد شد.

سوال؛ آیا بر اساس تبصره (۲) ماده (۱) که فوق العاده پست تخصصی مشاغل حقوقی را مستمر اعلام کرده است؛ این فوق العاده حسب فرمول محاسباتی فوق العاده ویژه مندرج در بند (۱۰) ماده (۶۸) قانون مدیریت خدمات کشوری {حقوق ثابت+فوق العاده های مستمر x درصد تعیین شده} بر فوق العاده ویژه اثرگذار می باشد؟
جواب؛ بله قابل احتساب می باشد.

تبصره ۲- فوق العاده یادشده مستمر محسوب می شود و مشمول کسور بازنشستگی و پاداش پایان خدمت خواهد بود.

{تاریخ لازم الاجرا شدن برنامه هفتم توسعه}

باتوجه به تبصره (۳) ماده (۱) مبنی بر اجرای موضوع از تاریخ لازم الاجرا شدن برنامه هفتم توسعه، تاریخ دقیق اجرای موضوع چه تاریخی است؟

جواب؛ مطابق مفاد بند (ت) ماده (۱۲۰) قانون برنامه هفتم پیشرفت: «از ابتدای سال ۱۴۰۳ تا [زمان لازم الاجرا شدن این قانون]، قانون برنامه پنجساله ششم توسعه با اصلاحات و الحاقات بعدی معتبر است.» مستحضرید که به موجب مفاد ماده (۲) قانون مدنی، قوانین، (۱۵) روز پس از انتشار، در سراسر کشور لازم الاجراست مگر آن که در خود قانون، ترتیب خاصی برای موقع اجرا مقرر شده باشد. قانون برنامه هفتم در تاریخ 01/03/1403 مصوب و در تاریخ 02/04/1403 مورد موافقت مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار گرفته و در تاریخ 13/04/1403 نیز توسط سرپرست ریاست جمهوری ابلاغ گردیده و همچنین به تاریخ 18/04/1403 در روزنامه رسمی انتشار یافته است، لذا حسب مفاد ماده (۲) قانون مدنی، تاریخ لازم الاجرا شدن قانون مذکور، [03/05/1403] خواهد بود.

تبصره ۳- دستگاه های اجرایی موظفند از زمان لازم الاجرا شدن قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۴۰۳ نسبت به اعمال فوق العاده موضوع این ماده اقدام نمایند.

{مدرک تحصیلی افراد مشمول}

تبصره ۴- فوق العاده یادشده و امتیازات موضوع این دستورالعمل صرفاً مشمول دانش آموختگان رشته های حقوق، معارف اسلامی و حقوق یا فقه و حقوق و الهیات (فقه و مبانی حقوق) می باشد.

تبصره ۵- پست هایی که غلبه کار آنها حقوقی است با تأیید بالاترین مقام حقوقی دستگاه، مشمول مزایای این دستورالعمل می شوند. در خصوص دستگاه های ذیل نهاد ریاست جمهوری، مرجع تشخیص در این زمینه معاونت حقوقی رییس جمهور است. شیوه نامه اجرایی موضوع این تبصره توسط معاونت حقوقی رییس جمهور تهیه و ابلاغ خواهد شد.

{حمایت تمام و کمال از حقوقدانان و مجدداً تاکید بر مدرک تحصیلی افراد مشمول و انتقال نفرات غیر مشمول به واحد مربوطه به منظور جلوگیری از فساد و خطاهای سهوی و...}

ماده ۲- مدیران و کارکنان ادارات، دفاتر و واحدهای حقوقی دستگاه های اجرایی شاغل در پست های سازمانی حقوقی باید دارای مدرک تحصیلی در سطح کارشناسی رشته های حقوق، معارف اسلامی و حقوق یا فقه و حقوق و الهیات (فقه و مبانی حقوق) باشند. دستگاه های اجرایی باید ترتیبی اتخاذ کنند که دارندگان مدارک غیرمرتبط حداکثر ظرف شش ماه به واحدهای مرتبط با رشته تحصیلی خود منتقل شوند. {حمایت قضایی در فیش (وظایف امور مالی) با فرمول 50 یا 100 درصد حقوق و مزایای مستمر به پیشنهاد رییس دستگاه و متناسب با عملکرد حداکثر 3 مرتبه در سال برای هر فرد}

ماده ۳- کارشناسان حقوقی و مدیران حقوقی که اقدامات آنها منتج به صدور رأی قطعی نزد مراجع قضایی و شعبه قضایی به نفع دولت شده یا موجب حفظ منافع و اموال عمومی و دولتی شده و باعث جلب منفعت و جلوگیری از تفویض منفعت دستگاه ذیربط گردیده و همچنین مانع لغو مصوبات دولت در مراجع مربوط می شوند، به تشخیص رییس دستگاه مربوط و متناسب با فعالیت هر یک از کارشناسان حقوقی در خصوص هر پرونده از مبلغی معادل ۵۰ درصد تا ۱۰۰ درصد حقوق و مزایای مستمر ماهانه به عنوان حمایت قضایی برخوردار می شوند. سقف قابل پرداخت فوق العاده مذکور به هر کارشناس و مدیر حقوقی در هر سال حداکثر تا سه ماه حقوق و مزایای مستمر ماهانه وی می باشد.

تبصره- مشمولان این ماده امکان برخورداری همزمان از امتیازات موضوع ماده (۴) را نخواهند داشت.

{حمایت قضایی در فیش (وظایف امور مالی) با فرمول 50 یا 100 درصد حقوق و مزایای مستمر به پیشنهاد رییس دستگاه و متناسب با ارزش و نوع فعالیت 25 درصد کارشناسان حقوقی حداکثر 4 مرتبه در سال برای هر فرد}

ماده ۴- در هر سال حداکثر ۲۵ درصد از کارشناسان حقوقی که در انجام وظایف محوله اقدامات مهم و ارزنده ای نظیر تدوین پیش نویس لوایح و مقررات، پژوهش های کاربردی، تنقیح قوانین و مقررات، مدیریت پرونده های دعاوی داخلی و خارجی، تفسیر و ارائه نظریه های حقوقی، مستندسازی املاک دولتی و عمومی، حل اختلافات دستگاه های اجرایی، تنظیم قراردادهای و پیگیری اجرای اصول قانون اساسی و آموزش های حقوقی و شهروندی را به انجام می رسانند، متناسب با نوع فعالیت و ارزش آن، معادل ۵۰ درصد تا ۱۰۰ درصد حقوق و

مزایای ماهانه یا مبلغ ماهانه قرارداد منعقد با تشخیص رئیس دستگاه مربوط تشویق قرار می‌گیرند. این تشویق می‌تواند برای افراد مشمول حداکثر ۴ مرتبه در سال باشد.

{وظایف بودجه و مالی}

تبصره- پرداختی‌های موضوع مواد (۳) و (۴) این دستورالعمل، مشمول سقف خالص پرداختی متوسط ماهانه مصرح در قوانین بودجه سنواتی نمی‌باشد.

ماده ۵- مسئولیت اجرایی این دستورالعمل بر عهده وزراء و بالاترین مقام اجرایی دستگاه است و معاونت حقوقی رییس جمهور بر حسن اجرای این دستورالعمل نظارت می‌کند. کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند هر ساله گزارش اجرای این دستورالعمل را به معاونت حقوقی رییس جمهور ارائه نمایند. معاونت مذکور، جمع بندی گزارش های مزبور را به دفتر رئیس جمهور ارائه می کند.

{ابطال حمایت قضایی اخیر}

ماده ۶- دستورالعمل اجرایی بند (خ) ماده ۱۱۳ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۴۹۶۱/ت/۵۵۴۴۷-هـ مورخ ۲۸/۴/۱۳۹۹ لغو می‌شود.

محمد رضا عارف- معاون اول رییس جمهور

تاریخچه فوق العاده پست تخصصی مشاغل حقوقی:

پیشینه این فوق العاده به حکم مندرج در بند (خ) ماده ۱۱۳ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی برمی‌گردد که دستورالعمل مربوطه طی تصویب‌نامه شماره ۴۴۹۶۱/ت/۵۵۴۴۷ هـ مورخ ۲۸/۴/۱۳۹۹ ابلاغ و اجرایی شده بود.

در بند (ت) ماده (۱۱۶) قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، همین حکم با تغییراتی به شرح زیر به تصویب رسید: «ت- در جهت حفاظت بهینه از منابع عمومی و حقوق و اموال دولتی و عمومی، فوق‌العاده سمت (پست) تخصصی حقوقی و یا حمایت قضائی و مشوق‌ها که میزان و امتیاز آن متناسب با صیانت و حفظ و بهینه‌سازی و بهروری و تأمین منابع و حقوق و اموال مذکور می‌باشد، تعیین می‌شود و دستورالعمل آن توسط معاونت حقوقی ریاست جمهوری با همکاری وزارت دادگستری، سازمان اداری و استخدامی کشور و سازمان تهیه می‌شود و به‌تصویب هیأت وزیران می‌رسد»

اهم امتیازات تصویب‌نامه جدید چیست؟ به همراه جدول مقایسه‌ای

الف) فوق العاده پست تخصصی مشاغل حقوقی

فوق العاده	برنامه ششم	برنامه هفتم
حداقل و حداکثر امتیازات	۴۰۰ تا ۱۰۰۰ امتیاز	۵۵۰۰ تا ۹۵۰۰ امتیاز
ملاک تمایز در امتیازات	رتبه شغلی (پایه، ارشد، خبره و عالی) کارکنان رتبه مقدماتی محروم بودند.	سطوح پست مشاغل حقوقی (کارشناسی/ رئیس اداره و همتراز/ معاون مدیر کل و همتراز/ معاون وزیر و رئیس مرکز و همترازان آنها)
نظام‌های پرداخت مشمول	همه نظام‌های پرداخت	قانون مدیریت خدمات کشوری/ قانون نظام هماهنگ پرداخت کارکنان دولت/ قانون کار
شمولیت	بسیست و پنج درصد (۲۵٪) کارکنان مشمول	تمامی کارکنان مشمول
شرایط احراز کارکنان مشمول	دارندگان شرایط احراز مشاغل حقوقی/ سایر کارکنان به شرط حداقل تحصیلات و حداقل سابقه فعالیت مستمر در پست‌های حقوقی	صرفاً مشمول دانش‌آموختگان رشته‌های حقوق، معارف اسلامی و حقوق یا فقه و حقوق و الهیات (فقه و مبانی حقوق)
نوع پست	پست‌های تخصصی حقوقی	پست‌های تخصصی حقوقی/ پست‌هایی که غلبه کار آنها حقوقی است
نوع فوق العاده	غیرمستمر	مستمر/ مشمول کسور بازنشستگی و پاداش پایان خدمت

ب) سایر مشوق‌های حمایت قضائی

برنامه هفتم	برنامه ششم	سایر مشوق‌ها
-	منوط به تصویب شورای توسعه بود که در نهایت آن شورا مخالفت کرد.	تعمیل در ارتقای رتبه
عیناً تکرار شده است	حداکثر تا چهار بار در سال در مقاطع سه ماهه/ حداکثر به میزان پنجاه درصد (۵۰٪) حقوق و فوق‌العاده‌های مستمر	پاداش نوع اول

پاداش نوع دوم	-	در خصوص هر پرونده، مبلغی معادل ۵۰ درصد تا ۱۰۰ درصد حقوق و مزایای مستمر ماهانه/ سقف سالانه حداکثر تا سه ماه حقوق و مزایای مستمر
---------------	---	--

سایر نکات فوق العاده پست تخصصی مشاغل حقوقی و سایر مشوقها:

توضیح ۱: پرداخت پاداش نوع اول و نوع دوم همزمان مجاز نیست.

توضیح ۲: پرداخت پاداش نوع اول و نوع دوم مشمول سقف خالص پرداختی متوسط ماهانه مصرح در قوانین بودجه سنواتی نمی‌باشد.

توضیح ۳: در خصوص تأثیر این فوق‌العاده در سایر اقلام کارگزینی، وحدت ملاک از رأی تأثیر ترمیم حقوق بر سایر اقلام حقوقی کارکنان دولت (دادنامه شماره‌های شماره ۰۲۰۵۷۶۰، ۰۲۰۵۹۲۳، ۰۲۰۵۳۱۳ و ۰۲۰۵۷۱۳ مورخ ۱۴۰۳/۰۳/۲۶ هیئت عمومی دیوان عدالت اداری) قابل بررسی است.

توضیح ۴: مدیران و کارکنان ادارات، دفاتر و واحدهای حقوقی دستگاه‌های اجرایی شاغل در پست‌های سازمانی حقوقی باید دارای مدرک تحصیلی در سطح کارشناسی رشته‌های حقوق، معارف اسلامی و حقوق یا فقه و حقوق و الهیات (فقه و مبانی حقوق) باشند. دستگاه‌های اجرایی باید ترتیبی اتخاذ کنند که دارندگان مدارک غیرمرتبط حداکثر ظرف شش ماه به واحدهای مرتبط با رشته تحصیلی خود منتقل شوند.